



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/459/2013/Pan.

## A Független Rendészeti Panasztestület

34/2014. (II. 12.) számú

### állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**<sup>1</sup> 2013. május 27-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2014. február 12-én – dr. Kozma Ákos távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

### m e g s z ü n t e t i.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor. A Testület – figyelemmel a panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására – az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

### Indokolás

#### I.

1) A panaszos 2013. május 27-én, a B. városi Rendőrkapitányságon töltötte ki a Testület panaszbejelentő formanyomtatványát, melyet a rendőrkapitányság juttatott el a Testülethez az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül. A Testület a panaszbeadványt 2013. június 19-én iktatta.

Beadványában a panaszos előadta, hogy őt 2013. május 27-én, 17 óra 5 perckor vonták rendőri intézkedés alá, B. városban. A panaszost közlekedésrendészeti intézkedés keretében rendőrök állították meg, akik iratait kérték. Közölték vele, hogy úgy látták, kezében telefont tartott. A panaszos mivel nem így történt, ezt nem ismerte el. Miután átnézték iratait és megszondáztatták, még egyszer megkérdezték, elismeri-e a szabálysértés elkövetését, mire szintén nemmel válaszolt. Ezek után a rendőrök megkérdezték, van-e telefonja. A panaszos igennel felelt, de miután személyes tulajdona, és nem követett el semmit, a készüléket nem adta át az intézkedő rendőrnek. Megfogalmazása szerint „innentől eldurvult a helyzet”. A rendőr felszólította, hogy adja át a telefont és szálljon ki a gépjárműből. A panaszos a telefont nem adta oda, és kiszállás előtt fel akarta húzni az ablakot, mivel esett az eső. Ekkor a

<sup>1</sup> Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszost a „Szállj ki, te K\*csög!” felszólítás kíséretében kirántották gépjárművéből. A rendőr nekilökte az autónak és átkutatta zsebeit, illetve elvette válltáskáját, amit szintén átkutatott. A mobiltelefon végül a kesztyűtartó átkutatásakor került elő, ahonnan a rendőr a készüléket kivette és végiglapozta a híváslistáját. Végül fennhangon megkérdezte, hogy „Ugye mégis odaadod?”, majd ezt követően iratait bedobta az utastérbe.

A panaszos a beadványban az intézkedő rendőr nevét és azonosító számát megjelölte, egyúttal úgy nyilatkozott, hogy nem járul hozzá panaszának az eljárást foganatosító rendőri szervhez való áttételéhez, ugyanakkor jóváhagyta, hogy a Testület a panasz kivizsgálása alapján hozott állásfoglalását, a személyazonosító adatoktól megfosztva, honlapján közzétegye.

2) Az előadó testületi tag 2013. június 25-én tájékoztató levelet küldött el a panaszosnak, melyben egy sor, a panaszbeadvány pontosítását célzó kérdést is intézett hozzá.

A panaszos 2013. július 4-én, elektronikus levélben juttatta el válaszát.

A panaszossal a rendőr először közölte, hogy amennyiben nem adja át a telefont, akkor előállítja. Válasza erre az volt, hogy rendben, állítsa elő, és mondja el, mik a további teendői. A rendőr közölte, hogy „ne szórakozzon”, és adja oda a telefont, mert meg akarja nézni a híváslistáját. Erre a panaszosnak az volt a válasza, hogy ő nem gondolja, hogy köteles lenne a privát híváslistáját megmutatni, mivel az autóban van kihangosító, melyhez a telefon a gyújtás kapcsolásakor automatikusan csatlakozik. A panaszos álláspontja szerint, ha beszélt is a telefonon, akkor az a kihangosítón keresztül történt – ez azonban a rendőrt hidegen hagyta. A rendőr a telefon különböző menüit teljesen végiglapozta, ami a panaszost felháborította. A panaszos elmondta továbbá, hogy GPS-t is használt vezetés közben.

Ruházatának átvizsgálása során semmiféle ellenállást nem tanúsított. Amikor a rendőr felszólította, hogy szálljon ki autójából, mondta, hogy rendben, de ha nem bánja, felhúzza az ablakot, hogy ne essen be az eső a fülkébe. A panaszos emlékei szerint szakadt az eső. A rendőr ekkor rántotta ki a gépjárműből, nekilökte őt a hátsó ajtónak. A panaszos ekkor sem tanúsított semmiféle ellenállást, csak megjegyezte, hogy nem jogszerű, amit csinál, mert „nem akciófilmben vagyunk”. A panaszos kezeit az ajtónak támasztva állt, miközben zsebeit és válltáskáját teljesen átkutatták. Miután a rendőrök nem találták a telefont, rákérdeztek, hogy hol van – a panaszos ekkor közölte a telefon pontos helyét. Ekkor az egyik rendőr odament és kivette a telefont az autó-boxból. A panaszos furcsállja, hogy a rendőr belenyúlt gépjárművébe. Utána őt is odahívták, és elhúzták vele az üléseket, majd a rendőr teljesen áttúrta az egész fülkét – nem kérte a panaszostól a különböző tartozékok bemutatását. A panaszos meg sem nézte, hogy keletkezett-e kár a készülékben, mert az eljárás teljesen megdöbbentette, mindenesetre a telefonja működőképes maradt.

## II.

A) A V. Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának vezetője 2013. június 7-én az ORFK Ellenőrzési Szolgálat vezetője részére továbbította a B. városi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közlekedésrendészeti Alosztály r. törzsszázlósának 2013. május 31-én kelt, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentését, a panaszbeadvánnyal együtt.

A jelentés szerint a panaszost a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése szerint igazoltatták, majd az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése szerint átvizgálták.

A kényszerítő eszköz alkalmazása a B. városi P. S. utca, „A. Cs.” előtti helyen történt. A panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján alkalmaztak testi kényszert, melyre figyelmeztették. A rendőri intézkedés során sérülés nem keletkezett, a kényszerítő eszköz alkalmazása anyagi kárt nem okozott.

A jelentés az intézkedés alapjául szolgáló eseményt a következőképpen írja le. A r. törzssászlós szolgálatának teljesítése során, 2013. május 27-én 17 óra 00 perckor állította meg a panaszost, aki tehergépkocsijával A. község irányából Cs. község felé. A r. törzssászlós a panaszost igazoltatta.

Az igazoltatásra azért került sor, mivel a r. törzssászlós az Sz. u. és az I. Gy. u. kereszteződéséből észlelte, hogy a panaszos kezében mobiltelefonját tartva vett részt a közúti közlekedésben. A panaszos bal kezével a bal füléhez tartotta fekete színű mobiltelefonját. A szabálysértést az Sz. u. 16. szám előtt követte el, az F. hotelnél, 16 óra 58 perckor.

A r. törzssászlós a panaszosnak megállítást követően a napszaknak megfelelően köszönt, bemutatkozott, valamint jelezte a megállítás tényét, és tájékoztatta az elkövetett szabálysértésről. A panaszos iratait kérésre átadta. A r. törzssászlós kérdésére a férfi úgy nyilatkozott, hogy nem telefonált, csak a GPS-t nézte telefonján, ezért volt a bal kezében. A r. törzssászlós a panaszost tájékoztatta, hogy az is szabálysértés, ha kézben használja a telefonját, nem kell ahhoz a telefonon beszélni. A panaszostól megkérdezte, hogy elismeri-e a szabálysértés tényét, amire nemmel válaszolt. A r. törzssászlós ekkor kijelentette, hogy szabálysértési feljelentést fog tenni vele szemben. Az adatokat igazoltató lapon rögzítették, miközben a r. törzssászlós kollégája alkoholszondás vizsgálatot is végrehajtott, negatív eredménnyel. Az adatok rögzítése után a r. törzssászlós a panaszost megkérdezte, hajlandó-e megmutatni neki a telefon hívásinformációját, mivel ők úgy látták, hogy a füléhez tartotta telefonját és nem a GPS-t nézte. A panaszos kategorikus nemmel válaszolt. A r. törzssászlós felhívta figyelmét, hogy a bizonyítás érdekében fontos lenne a hívásinformációk megtekintése, mire ő kijelentette, hogy telefonja a saját tulajdona, ezért azt nem mutatja meg.

A r. törzssászlós a panaszost felszólította, hogy szálljon ki a járműből, és mutassa meg telefonját a bizonyítás érdekében, ő azonban megtagadta az engedelmességet. Ezt követően a r. törzssászlós felszólítását a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával is megismételte. A panaszos a harmadik felszólítás hatására szállt ki, mivel a r. törzssászlós kilátásba helyezte, hogy ha nem engedelmeskedik, előállítja a B. városi Rendőrkapitányságra. A panaszos ekkor a járműből önként kiszállt. A r. törzssászlós felszólította, hogy menjen hátra a jármű mögé, ruházatátvizsgálás céljából, de ő erre nem volt hajlandó – passzívan ellenállt, nem engedelmeskedett. A r. törzssászlós őt a törvény nevében figyelmeztette a testi kényszer alkalmazására, majd jobb felkarját bal kezével megfogta, és a jármű hátuljához vezette. A testi kényszer elérte célját, egyéb kényszerítő eszköz alkalmazása nem volt szükséges, sérülés, anyagi kár nem keletkezett. A testi kényszer jogalapjául az Rtv. 47. §-a szolgált, és arra 17 óra 05 és 06 perc között időben, mintegy 5 másodperc alatt került sor. A panaszos ruházatát az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése alapján átvizgálták. A panaszos mobiltelefonját ott nem találták, ezért a r. törzssászlós megkérdezte, hogy hol találja azt, mire a panaszos tájékoztatta, hogy a gépjárműben. A jármű átvizsgálása során a r. törzssászlós megtalálta a fekete színű,

Samsung típusú mobiltelefont, mely a középső konzol alatti tárolóban volt elhelyezve. Kollégáját utasította, hogy nézze meg a telefon hívásinformációját. A hívásinformáció alapján a telefonon volt 16 óra 57 perckor kezdeményezett hívás, ami 01 perc 49 másodpercig tartott. A jármű részletes átvizsgálásakor közbiztonságra különlegesen veszélyes eszköz nem került elő.

A panaszos személyi körülményeire nem nyilatkozott, a szabálysértések elkövetését nem ismerte el. Adatait az okmányokból a r. törzssászlós r. törzsőrmester rendfokozatú társa ellenőrizte, az EDR prió rendszeren keresztül, negatív eredménnyel, majd az okmányokat a panaszosnak visszaadta. A panaszos az intézkedés végén a r. törzssászlós nevét és jelvéyszámát felírta, mivel az intézkedéssel szemben panasszal kívánt élni. A panaszos ellen külön szabálysértési feljelentés készült, az intézkedés 17 óra 10 perckor véget ért.

B) A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az intézkedő rendőrök 2013. május 29-én tettek jelentést a Közlekedésrendészeti Alosztály mb. vezetőjének a történetéről. Tekintettel arra, hogy a jelentés szövege a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló, fentiekben már ismertetett jelentés szövegével szó szerint megegyezik, a Testület a dokumentum tartalmának ismételt részletezésétől eltekint.

2) Az intézkedő r. törzssászlós 2013. július 28.-án kiegészítő jelentésben válaszolt a Testület megkeresésében megfogalmazott kérdésekre. A dokumentum szerint a panaszos mobiltelefonjának elvételére az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése adott alapot, és ezen szakasz alapján ellenőrizték a hívásinformációt is, mivel a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, gépjárművét átvizsgálhatja, ha szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi, és ez a bizonyításhoz szükségessé vált.

A r. törzssászlós nem ellenőrizte, hogy a gépjárműben van-e kihangosító készülék, mivel a panaszos nem hivatkozott rá, hogy azt használta volna, és ez nem is volt releváns, mivel a r. törzssászlós látta, hogy a panaszos a telefont vezetés közben a füléhez tartotta.

Az intézkedés ideje alatt derült, napos idő volt, eső nem esett. A panaszos harmadik felszólításra, miután a r. törzssászlós közölte vele, hogy ha nem engedelmeskedik, előállítja a B. városi Rendőrkapitányságra, közölte, hogy a szélvédőt felhúzza. A panaszos ezt meg is tette, de nem azért, mert esett az eső – ezt követően önként kiszállt a járműből.

Az intézkedés normál hangnemben zajlott, határozott felszólításokkal. Az intézkedés végig kulturált volt, a jelentés szerint a panaszbeadványban említett, „szállj ki, te K\*g!”- felszólítás nem hangzott el. A r. törzssászlós a panaszos viselkedését is kulturáltnak írta le: a panaszos nem viselkedett arrogánsan, nem szitkozódott, csak a felszólításoknak nem engedelmeskedett.

Iratait a r. törzssászlós r. törzsőrmester rendfokozatú társa adta vissza a panaszos kezébe, miután leellenőrizte az EDR prió rendszerben. A telefont is a r. törzsőrmester adta vissza a panaszosnak, miután leellenőrizte a hívásinformációt – a jelentés kihangsúlyozta, hogy a r. törzsőrmester teljesen kulturált módon mindent a panaszos kezébe adott vissza, ő ezzel kapcsolatban semmilyen megjegyzéssel nem élt a helyszínen. A r. törzssászlós jelentése

végén továbbá rögzítette, hogy ő az intézkedés megkezdésekor tisztelgett, és közölte jelvéyszámát.

3) A B. városi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közlekedésrendészeti Alosztály mb. vezetője 2013. június 3-án hivatalos feljegyzésben rögzítette, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló rendőri jelentést megvizsgálta. A mb. alosztályvezető megállapította, hogy a panaszos a terhére rótt szabálysértést elkövette, mivel úgy nyilatkozott, hogy a mobiltelefont kezében tartva használta a GPS-t. A panaszos a rendőri intézkedés során mindvégig passzív magatartást tanúsított. Az intézkedő rendőr őt többször együttműködésre szólította fel, melynek nem tett eleget, így figyelmeztették, hogy amennyiben nem veti alá magát a rendőri felkérésnek, vele szemben testi kényszert fognak alkalmazni. Ezt követően a panaszos az általa vezetett gépjárműből kiszállt, majd ismét passzív ellenállást tanúsított, ezért figyelmeztették a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával, hogy testi kényszert fognak vele szemben alkalmazni. A testi kényszer elérte célját, alkalmazása során „személyi illetve anyagi kár” nem keletkezett. A mobiltelefon híváslistájának ellenőrzése a szabálysértési eljárás során bizonyítékként szolgál. Mivel a szabálysértési eljárásban nincs lehetőség a híváslista lekérésére, ezért a híváslista megtekintése elengedhetetlen volt a szabálysértés elkövetésének bizonyításához. A mb. alosztályvezető véleménye szerint a r. törzsszázlós szakszerűen, jogszerűen és arányosan intézkedett.

4) A rendőrkapitányság a Testület megkeresésére ismételtén megküldte a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló, jelen állásfoglalás keretei között már ismertetett jelentést, ahhoz azonban csatolta a parancsnoki kivizsgálást tartalmazó, kitöltött nyomtatványt is.

A kivizsgálást szintén a r. hadnagy rendfokozatú mb. alosztályvezető látta el aláírásával, aszerint a foganatosított rendőri intézkedések jog- és szakszerűek voltak, ahogyan ez a kényszerítő eszköz alkalmazásáról is elmondható. A parancsnok szerint az intézkedés során az Rtv. 15. §-ának (1) és (2) bekezdésében rögzített arányossági kritérium teljesült.

### III.

**A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosnak az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, az abból levezetett testi integritáshoz való jogát, VI. cikk (2) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát, XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként a közlekedésrendészeti intézkedés, és a panaszos igazoltatásának, illetve szondáztatásának jogalapját vonta vizsgálat alá.

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a jelen panaszügy tárgyát képező esetben a megállításra kifejezetten azért került sor, mert a rendőrök észlelték, hogy a panaszos kezében mobiltelefonját tartva vett részt a közúti közlekedésben.

**Mivel azonban a fenti jogszabályi hivatkozás értelmében a rendőrség a járműhasználat szabályszerűségét, valamint az okmányokra vonatkozó előírások megtartását minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – ellenőrizheti, a Testület megállapította, hogy a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedést foganatosított. Az intézkedés kezdeményezése így a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát nem sértette.**

A Testület ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni, vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Tehát amennyiben az ellenőrzést végző rendőrök valóban észlelték a panaszos közbiztonságot veszélyeztető cselekményét, nem csupán jogosultak voltak őt megállítani, hanem az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére való tekintettel az intézkedés lefolytatása kötelességük is volt.

A panaszos igazoltatásával kapcsolatban a Testület utal rá, hogy az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

**Tekintettel arra, hogy az Rtv. idézett szakasza a közlekedésrendészeti ellenőrzést kifejezetten az igazoltatás lehetséges indokaként emeli ki, a Testület megállapította, hogy az igazoltatás is megfelelő joggal történt, ezért az a panaszos személyes adatok védelméhez való jogát nem sértette.**

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés c) pontja szerint továbbá a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során „a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételel vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti”.

A légzésminta vételével kapcsolatban a Testületet a rendőrkapitányság a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés megküldésével tájékoztatta, hogy a r. törzssászlós kollégája valóban végrehajtott alkoholszondás vizsgálatot, negatív eredménnyel.

Az Rtv. 44. § (2) bekezdésének c) pontja a légzésminta vételéhez a közlekedésrendészeti jellegű ellenőrzésen kívül különösebb feltételt nem állít, hiszen a bűncselekmény, szabálysértés vagy közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúját kizárólag a vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon történő egyéb mintaadáshoz kívánja meg.

**Az említettek közül következik, hogy a panaszos helyszínen való szondáztatása jogszerű volt, a rendőrök megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.**

2) Ezt követően a Testület azzal a kérdéssel foglalkozott, sértette-e a panaszos alapvető jogait a telefon feltalálása érdekében lefolytatott ruházat- és csomagátvizsgálás, illetve jogszerűen ellenőrizték-e a rendőrök a panaszos híváslistáját.

Beadványában a panaszos előadta, hogy a rendőrök őt azzal gyanúsították, kezében telefont tartva vett részt a közúti közlekedésben. Mivel ez nem így történt, a panaszos a szabálysértés elkövetését nem ismerte el. A panaszos a rendőrök kérdésére beszámolt róla, hogy van mobiltelefonja, mivel azonban a telefon személyes tulajdona, az intézkedő rendőr felszólítására sem volt hajlandó a készüléket átadni a rendőröknek. A rendőr a panaszos zsebeit és válltáskáját átkutatta – eredménytelenül. Miután a rendőrök nem találták a telefont, rákérdeztek, hogy hol van – a panaszos ekkor közölte a telefon pontos helyét. Ekkor az egyik rendőr odament és kivette a telefont az autó-boxból. A panaszos furcsállja, hogy a rendőr belenyúlt gépjárművébe.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

Az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 3. § (2) bekezdése szerint a gépkocsi vezetője menet közben kézben tartott mobil rádiótelefont nem használhat.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy aki a KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

A rendőrkapitányság által megküldött iratok szerint a rendőrök látták, hogy a panaszos bal kezével bal füléhez tartotta fekete színű mobiltelefonját, miközben gépjárművét vezette. A kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszos a helyszínen úgy nyilatkozott, hogy nem telefonált, csak a GPS-t nézte telefonján, ezért volt a bal kezében. A r. törzsszázlós a panaszost tájékoztatta, hogy az is szabálysértés, ha kézben használja a telefonját, nem kell ahhoz a telefonon beszélni. A panaszostól megkérdezte, hogy elismeri-e a szabálysértés tényét, amire nemmel válaszolt.

Valamennyi rendelkezésre álló irat szerint azért került sor a panaszos ruházatának illetve csomagjának átvizsgálására, mert a mobiltelefont többszöri felszólításra sem volt hajlandó a

rendőröknek átadni. Az intézkedő rendőrök parancsnoka szerint továbbá a híváslista ellenőrzése a szabálysértési eljárás során bizonyítékként szolgál. Mivel a szabálysértési eljárásban nincs lehetőség a híváslista lekérésére, ezért a híváslista megtekintése elengedhetetlen volt a szabálysértés elkövetésének bizonyításához.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök által látottak a szabálysértés elkövetésének minimális gyanúját mindenképpen megalapozták. Releváns körülmény, hogy mind a panaszos, mind a rendőrök előadása szerint a panaszost először nyilatkoztatták arról, elismeri-e a szabálysértés elkövetését, hiszen igenlő válasz esetén, a helyszíni bírság kiszabására való tekintettel bizonyítási cselekmény lefolytatása egyáltalában nem lett volna szükséges. Noha egy kimenő hívás lebonyolítása önmagában valóban nem igazolja kétséget kizárólag a szabálysértés elkövetését, mivel az intézkedő rendőrök elmondásuk szerint látták, hogy a panaszos a telefont a füléhez emelte, a híváslista adatainak a Testület álláspontja szerint is lehetett relevanciája a későbbi szabálysértési eljárás során.

A panaszosnak az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése értelmében a telefont felszólításra át kellett volna adnia – mivel azonban az engedelmességet saját bevallása szerint is egyértelműen megtagadta, és nem jelezte azonnal, hol található a készülék, a rendőröknek először értelemszerűen ruházatát és táskáját kellett átvizsgálniuk a bizonyíték beszerzéséhez.

**A Testület a fenti gondolatmenetet követve arra az álláspontra helyezkedett, hogy jelen helyzetben a szabálysértés elkövetésének gyanújára való tekintettel az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése megfelelő jogalapot biztosított a panaszos ruházatának és csomagjának átvizsgálásához, így az átvizsgálás a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértette.**

Ezt követően a Testület azt vizsgálta, mennyiben tekinthető jogszerűnek a híváslista leellenőrzése, és a kinyert adatok rögzítése.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 29. § (3) és (7) bekezdése szerint: ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint – az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén – az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét. Az igazoltatás során rögzített adatokat –



kivéve, ha ezek büntető- vagy szabálysértési eljárásban kerülnek felhasználásra – az intézkedés befejezését követő száznolcvanadik napon meg kell semmisíteni.”

Az Rtv. 42. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet. A jogszabályhely (6)-(7) bekezdése szerint az ilyen felvétel, illetőleg az abban szereplő személyes adat csak a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során, körözött személy vagy tárgy azonosítása vagy a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, illetve az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használható fel. Ha az eljárás lefolytatásához vagy az ott meghatározott egyéb célból azokra nincs szükség, az (1) bekezdés alapján rögzített felvételt a rögzítést követő harminc nap elteltével, törölni kell. A (9) bekezdés rögzíti továbbá, hogy ha a felvétel felhasználására a (6) bekezdés szerinti eljárásokban kerül sor, az adatok kezelésére az alapul szolgáló eljárás szabályait kell alkalmazni.

Az Rtv. 42/A. § (1) bekezdése szerint a 42. § (7) és (8) bekezdésében meghatározott határidőn belül a 42. § (1), (2) és (5) bekezdése szerint rögzített felvételtől – a külön jogszabályban meghatározott szabálysértési, bűnüldözési, igazságszolgáltatási, illetőleg nemzetbiztonsági feladatok ellátása céljából – a nyomozó hatóság, a szabálysértési hatóság, az ügyészség, a bíróság, a nemzetbiztonsági szolgálatok, nemzetközi jogsegély keretében külföldi hatóság, jogainak gyakorlása érdekében az érintett, valamint a jogszabály alapján eljárás kezdeményezésére irányuló jogának gyakorlása érdekében harmadik személy igényelhet adatot.

A fentieket összeolvasva látható, hogy az Rtv. nem tartalmaz kifejezetten olyan rendelkezést, amely lehetővé tenné, hogy a rendőr az intézkedés alá vont személy birtokában lévő tárgyak adatait írásban rögzítse. Ugyanakkor a fenti szabályok lehetővé teszik, az ilyen, a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról a rendőrség képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt készítsen. A bírói jogértelmezésben használatos „többről a kevesebbre következtetés” joglogikai értelmezési alapelvet figyelembe véve a Testület a konkrét ügyben az alábbi megállapításokra jutott.

A hatályos törvényi rendelkezések megengedik, hogy a rendőrség felvételeket készítsen a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról. Ebből kiindulva az intézkedő rendőrök nyilvánvalóan kellő felhatalmazással bírtak volna arra, hogy a panaszos igazoltatását, a panaszos személyét, a nála lévő tárgyakat, így akár azok azonosító adatát is kép- vagy hang- és képfelvétellel rögzítsék.

Nem ez történt azonban, hiszen a panaszosról vagy tárgyairól ilyen felvétel nem készült, ellenben a rendőrök a telefon híváslistáját megtekintették, majd a lebonyolított hívásra vonatkozó információkat jelentésükben rögzítették.

Álláspontjának kialakításakor a Testület tekintettel volt továbbá arra is, hogy a Szabs. tv. 68. §-ának (1) bekezdése szerint „tárgyi bizonyítási eszköz minden olyan dolog, amely a szabálysértés elkövetésének nyomait hordozza, amely a szabálysértés elkövetése útján jött létre, amelyet a szabálysértés elkövetéséhez eszközül használtak, vagy amelyre a

szabálysértést elkövették”. A Szabs. tv. 75. §-ának (1) a) pontja értelmében továbbá a szabálysértési hatóság (...) lefoglalhatja azt a dolgot, amely tárgyi bizonyítási eszköz.

Figyelembe véve, hogy az Rtv. 33. §-ának (2) f) pontjának III. fordulata szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, megállapítható, hogy az intézkedő rendőrnek még a panaszos előállítására is lett volna megfelelő jogalapja. Ebből kiindulva, adott helyzetben nyilvánvalóan az volt az alkalmazható legkevésbé jogkorlátozó intézkedés, hogy a panaszos telefonját a helyszínen ellenőrizték, és ott rögzítették az adatokat – mellőzve a telefon lefoglalását, illetve a panaszos előállítását.

A Testület a fent hivatkozott logikai értelmezési alapelvre figyelemmel a rendőrök adatrögzítő tevékenységét, amely nyilvánvalóan kevesebb körülmény dokumentálására volt alkalmas, mint adott esetben egy fényképfelvétel, nem tartotta indokoltnak jogszerűtlennek és egyúttal a panaszos oldalán alapjogsértést eredményezőnek minősíteni.

**Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga azáltal, hogy a rendőrök a telefon híváslistáját megtekintették, illetve a híváslista adatainak írásos rögzítése a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét sem okozta.**

*Felhívja azonban a Testület a rendőrség figyelmét arra, hogy a rögzítés esetén módja esetén is köteles betartani az adatok kezelésére, megőrzésére, illetve törlésére vonatkozó előírásokat, így a tárolásra és törlésre vonatkozó határidőket is.*

3) A panaszos testi kényszer alkalmazásáról is beszámol beadványában, rögzítve, hogy őt a rendőr kirántotta gépjárművéből, miközben csak az ablakot szerette volna felhúzni, utána pedig még a hátsó ajtónak is nekilökték a ruházatátvizsgálás foganatosításához.

Az Rtv. 47. §-ának felhatalmazása szerint a rendőr — intézkedése során — az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése ugyanakkor rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 61. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

A testi kényszer alkalmazásának körülményeit a rendőri jelentések némileg eltérően írják le. A r. törzsszázlós kiegészítő jelentésében azt állította, hogy a panaszost három alkalommal szólították fel kiszállásra, miután hajlandó volt együttműködni, csak a szélvédőt akarta még felhúzni. A panaszos az ablakot fel is húzta, ezt követően pedig önként kiszállt a járműből. A kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés ezen túlmenően rögzíti, hogy a r. törzsszázlós a panaszost felszólította, hogy menjen hátra a jármű mögé, ruházatátvizsgálás céljából, de ő erre nem volt hajlandó – passzívan ellenállt, nem engedelmeskedett. Ezt

követően őt a törvény nevében figyelmeztették a testi kényszer alkalmazására, majd a r. törzsszázlós a férfi jobb felkarját bal kezével megfogta, és a jármű hátuljához vezette. A testi kényszer elérte célját, egyéb kényszerítő eszköz alkalmazása nem volt szükséges, sérülés, anyagi kár nem keletkezett. A testi kényszer jogalapjául az Rtv. 47. §-a szolgált, és arra 17 óra 05 és 06 perc között időben, mintegy 5 másodperc alatt került sor.

A Testület figyelemmel volt arra a tényre, hogy a panaszos maga sem tüntette fel együttműködőnek viselkedését: elismerte, hogy a mobiltelefon átadására nem volt hajlandó, tehát passzív ellenállása miatt őt jogszerűen lehetett testi kényszerrel cselekvésre kényszeríteni.

Ugyanakkor a panaszos és a rendőrök ellentmondó nyilatkozatai miatt a testi kényszer alkalmazásának körülményeit a Testület nem tárhatta fel megnyugtatóan a rendelkezésre bocsátott iratok alapján. A panaszos állította, hogy őt mindenfajta, a társadalmi normáknak megfelelő formátumú figyelmeztetés nélkül kirántották gépjárművéből, az intézkedő rendőrök azonban cáfolták, hogy erre sor került volna. Ráadásul a panaszos szerint őt durván a gépjármű hátuljának lökték, a rendőrök szerint ugyanakkor mindössze annyi történt, hogy karját megfogva a gépjármű hátuljához vezették.

**Mivel a Testületnek nem volt módja tisztázni, milyen körülmények között és pontosan milyen módon, milyen intenzitással éltek a rendőrök a testi kényszer lehetőségével, a panaszos testi integritáshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

4) A Testület a gépjármű átvizsgálásának kérdését elkülönítetten vizsgálta.

Ennek oka az volt, hogy a panaszbeadványban foglaltak szerint az intézkedő rendőr már a mobiltelefon megszerzését követően vizsgálta át a gépjárművet, tehát ezen intézkedés nem a telefon felkutatása érdekében lefolytatott ruházat- és csomagátvizsgáláshoz kapcsolódik. A panaszost a rendőrök a gépjárműhöz hívták, elhúzták vele az üléseket, majd egyikük teljesen „áttúrta” az egész fülkét, nem is kérte a panaszostól a különböző tartozékok bemutatását.

A rendőrkapitányságról érkezett iratok az átvizsgálással kapcsolatosan kizárólag az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdésére utalnak, egyéb jogalapot nem jelölnek meg.

A Testület a történeteket a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésből próbálta rekonstruálni. A jelentés részletesen leírja a panaszos és a r. törzsszázlós párbeszédét, illetve a ruházatátvizsgálás és a híváslista megtekintésének körülményeit. A jelentés rögzíti, hogy a telefonon volt 16 óra 57 perckor kezdeményezett hívás, ami 01 perc 49 másodpercig tartott, ezt követően pedig azzal zárul, hogy a jármű részletes átvizsgálásakor közbiztonságra különlegesen veszélyes eszköz nem került elő.

Az események időbeli sorrendjét követve elkészült rendőri jelentés alapján a Testület igazoltnak tekintette, hogy a jármű részletes átvizsgálására azt követően került sor, hogy a panaszos elárulta a telefon pontos helyét, és a híváslista ellenőrzése megtörtént. A rendelkezésre álló adatok szerint a rendőrök a gépjárműben közbiztonságra különösen veszélyes eszközt kerestek, tehát nem arról volt szó, hogy az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b)

pontja alapján a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását ellenőrizték volna. A rendőrségi iratok fokozott ellenőrzésre sem hivatkoznak.

A Testület álláspontja szerint a telefon híváslistájának megtekintését követően a rendőri intézkedés okafogyottá vált. A panaszos felszólításra igazolta magát, a szondán negatív értéket fűjt ki, telefonját pedig sikeresen leellenőrizték. Olyan körülményt a rendőrkapitányságról beérkezett dokumentumok sem rögzítenek, mely valószínűsítette volna, hogy a panaszos bármilyen, közbiztonságra különlegesen veszélyes eszközt tartott magánál. A rendőri jelentések szerint ráadásul a panaszos viselkedése kifejezetten nyugodt és kulturált volt, mindössze annyi történt, hogy tevélegesen nem kívánt engedelmeskedni a telefonja bemutatására vonatkozó felszólításnak.

**A Testület ezek alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy miután a telefon előkerült, semmiféle olyan közrendet, közbiztonságot fenyegető veszély nem állt fent, melyet a gépjármű átvizsgálása által lehetett volna elhárítani, illetve bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja sem alapozta meg az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése szerinti átvizsgálás kiterjesztését a panaszos gépjárművének utasterére. A Testület megállapította, hogy a gépjármű átvizsgálása a panaszos tulajdonhoz való jogának sérelmét okozta.**

5) Beadványában a panaszos előadta, hogy az intézkedő rendőrök hangneme és vele szemben tanúsított bánásmódja egyáltalában nem felelt meg a rendőrséggel szemben támasztott követelményeknek.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr őt a „Szállj ki, te K\*csög!” – fordulattal szólította fel gépjárműve elhagyására, majd azt mondták neki, hogy „ne szórakozzon”, illetve miután telefonját elvették tőle, élcelődtek vele („Ugye mégis odaadod?”), iratait pedig nem kezébe adták vissza, hanem megalázó módon bedobták az utasterbe.

Ezzel összefüggésben a Testület utal rá, hogy az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az intézkedő r. törzszászlós kiegészítő jelentésében reagált a panaszos a rendőrök udvariatlan hangnemével és viselkedésével kapcsolatban tett állításaira. A r. törzszászlós emlékei szerint az intézkedés normál hangnemben zajlott, határozott felszólításokkal. Az intézkedés végig kulturált volt, a jelentés szerint a panaszbeadványban említett, trágár felszólítás nem hangzott el. A panaszos iratait és a telefont a r. törzszászlós r. törzsörmester rendfokozatú társa adta vissza, méghozzá a panaszos kezébe – ezt a jelentés külön kihangsúlyozta. A panaszos iratainak átadása kulturált formában történt, a panaszos ezzel kapcsolatban semmilyen megjegyzést nem tett a helyszínen.

A Testület több állásfoglalásában kifejtett vélekedése szerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület álláspontja szerint a panaszos által részletesen leírt rendőri viselkedés az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésében rögzített követelményeknek semmiképpen nem felelhetett meg, ugyanakkor az intézkedést foganatosító rendőrök a panaszos állításait jelentésükben a lehető leghatározottabban cáfolták.

**Tekintve, hogy a Testületnek mindössze ezen két, egymással ellentétes nyilatkozat állt rendelkezésére a tényállás feltárásához, nem tudta tisztázni, lehet-e valóság alapja a panaszos nem megfelelő hangnemet és bánásmódot sérelmező állításainak. Ebből kifolyólag a Testület nem juthatott más következtetésre, mint hogy a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogának sérelme sem megállapítható.**

#### IV.

A Testület a panaszossal szemben lefolytatott közlekedésrendészeti intézkedés, az igazoltatás, valamint az alkoholszonda alkalmazásának jogalapját megfelelőnek találta, így megállapította, hogy az intézkedések a panaszos személyes adatok védelméhez, valamint tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértették. A Testület továbbá elfogadta az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdését ruházatóvizsgálás jogalapjaként, és kimondta, hogy az átvizsgálás a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát nem sértette. Nem sérült továbbá a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga azáltal, hogy a rendőrök a telefon híváslistáját megtekintették, illetve a híváslista adatainak írásos rögzítése a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem okozta. Mivel a Testületnek nem volt módja tisztázni, milyen körülmények között és pontosan milyen módon, milyen intenzitással éltek a rendőrök a testi kényszer lehetőségével, a panaszos testi integritáshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. Állásfoglalásában a Testület kimondta, hogy miután a telefon előkerült, az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése nem alapozta meg az átvizsgálás kiterjesztését a panaszos gépjárművének utasterére, ezért az intézkedés a panaszos tulajdonhoz való jogának sérelmét okozta. A Testület a panaszos emberi méltóságához való alapvető jogának sérelmét a rendőrök udvariatlan viselkedésével és hangnemével összefüggésben nem tudta megállapítani.

**Jelen ügyben a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos tulajdonhoz való jogának kétségtelenül megvalósult sérelme nem éri el a súlyosság azon fokát, amely a Testület a panasz országos főkapitánynak való megküldését indokolná. Tekintettel arra, hogy a panaszos az intézkedést foganatosító rendőri szervhez való áttétel ellen előzetesen tiltakozott, a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az eljárást megszüntette.**

**Budapest, 2014. február 12.**

**Fráterné dr. Ferenczy Nóra**  
testületi tag

**Dr. Féja András**  
előadó testületi tag

**Dr. Kádár András Kristóf**  
testületi tag